

Vallda

Miljö- och kvalitetsprogram
för bebyggelse i Vallda

Innehåll

Inledning.....	4
Platsens förutsättningar.....	5
Förslagets huvuddrag	6-7
Infrastruktur	8-9
Entréplatser	10-11
Entréer till tunen.....	12-13
Tunens gestaltning.....	14-15
Naturstråk.....	16
Växter	17
Den egna tomten.....	18
Husens gestaltning	19

Inledning

Vallda 4:78 ligger i Kungsbacka kommun ca 3 mil söder om Göteborg. Området som är ca 7 ha ligger söder om Sandövägen ca 1 km från Vallda trekant.

Detta "miljö och kvalitetsprogram" skall tillhöra detaljplanen för bebyggelse i Vallda. Målsättningen med miljö- och kvalitetsprogrammet är att det skall utgöra ett gemensamt stöd för arkitekter, planerare och byggherrar. Det som byggs skall stå sig genom åren och vara sammanhållande och karaktärsskapande.

Kvalitetsprogrammet har utarbetats av Skanska Nya Hem i samråd med Kungsbacka kommun, White arkitekter och landskapsarkitekt från RADAR. Programmet redovisar gemensam ambitionsnivå för Valldas fortsatta bearbetning och genomförande.

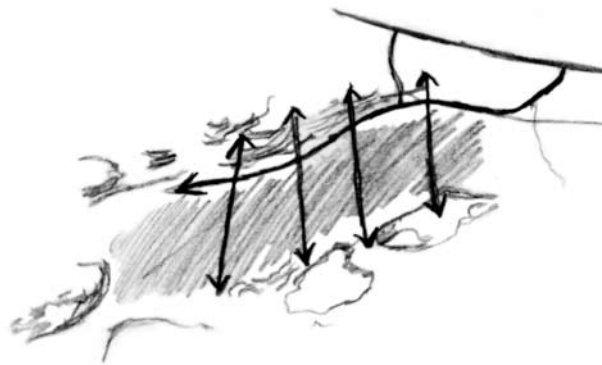
Platsens förutsättningar

Området är beläget i delar av det vackra, småskaliga beteslandskapet väster om Vallda kyrka. Landskapet i Vallda är som helhet öppet med åkrar och hagmarkspartier. Bebyggelsen består av äldre jordbruksfastigheter, nybyggda småhus och små fritidshus. Området ligger i en långsträckt dalgång med öppen hagmark som till viss del håller på att växa igen. Dalgången ramas in av lövskogslädda höjdparter. Framträdande bergväggar och trädbevuxna sluttningar bildar vackra blickfång.

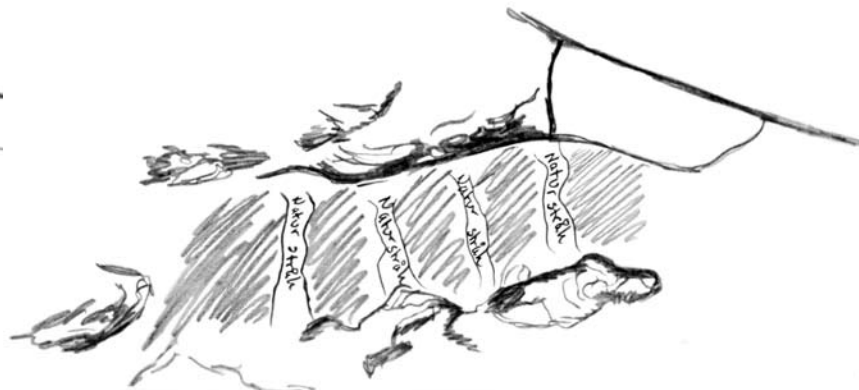
I områdets norra kantzon finns ett populärt gångstråk som vackert följer brynets fot, denna följs av en gammal stenmur. I nordöst börjar området i betesmark och strax norr om betesmarken avgränsad från området av ett antal hus löper Sandö-

vägen. Från områdets västra del leder dalgången vidare söderut via ett smalt pass mellan höjdparterna. Detta intima landskapsrum är välavgränsat och vackert inramat av de lövskogslädda slänterna på ömse sidor. Härifrån leder befintliga stigar ned till Svartemosse och det mäktiga, öppna landskap som mossen utgör.

Landskapet i Vallda är som helhet rikt på natur, kultur och landskapsbildsvärden. I området vittnar rester av stenmurar om landskapets tidigare indelning i odlings- och utmarker. Mötet med denna kulturbyggd skall ske med respekt varför stora krav ställs på områdets gestaltning. I nordöst angränsar området till Vallda Kyrkby som utgör ett riksintresse för kulturmiljövård.

Landsväg och utblickar som skapas mot de framträdande bergväggarna och trädbevuxna sluttningarna

Naturstråk mellan gårdstunen

Gårdstun med bevarade naturstråk och utblickar mot den dramatiska naturen

Förslagets huvudrag

Med utgångspunkt i landskapsbilden placeras bebyggelsen i dalgången så att de vackra sluttningarna och bergspartierna lämnas orörda och på så vis blir en fond för utblickar för det blivande bostadsområdet. Stigen kommer att bevaras för att även i framtiden berika de boendes närmiljö såväl visuellt som genom att bidra till en ökad biologisk mångfald. En ny lokalgata som förbinder området med Sandövägen kommer att bilda ryggraden i det nya bostadsområdet. Vägen följer den gamla gångstigen vid norra brynets fot.

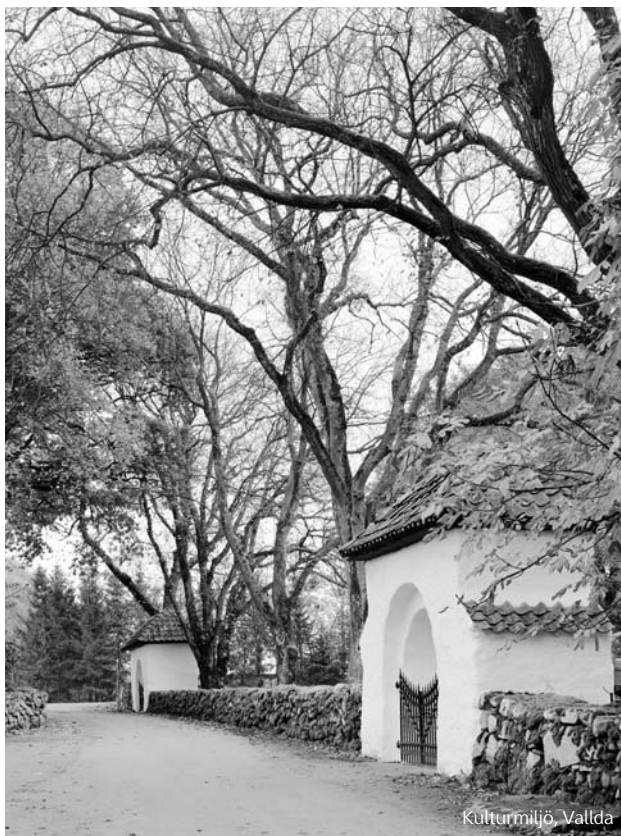
Bebyggelsen grupperas runt gröna gårdar - ”gårdstun” och mellan dessa kommer naturmark att bevaras. Dessa naturstråk bildar vackra rum där den ursprungliga floran finns bevarad.

Tunen strukturerar området i mindre grupper där tomten och husen placeras för att optimera solljus och ge fina siktlinjer mot omkringliggande kullar.

De befintliga stenmurarna begränsar tunens utbredning och kommer även i framtiden utgöra en gräns mot skogsbrynen samtidigt som de ger en återkoppling till platsens kulturhistoria.

Naturmiljö, Vallda

Kulturmiljö, Vallda

Beroende på placering i landskapet varierar bostädernas antal och utformning i respektive tun. I tunen är husen som uppförs i både ett och två plan, placerade runt en gårdsyta som inbjuder till lek och social samvaro, men där det även finns plats för parkering och andra praktiska saker.

Längst i öster närmast riksintresset som utgörs av kulturmiljön kring Vallda Kyrkby skall friliggande hus i två plan upp-

föras. Husen placeras så att gavelsidan möter kulturmiljön då detta ger ett luftigt intryck. Den lilla vägen vid beteshagarna ligger kvar i det öppna landskapet.

I bostadsområdets sista gård uppförs förutom friliggande 2-plans hus även 4 st så kallade BoKlok-hus där varje huskropp har sex lägenheter.

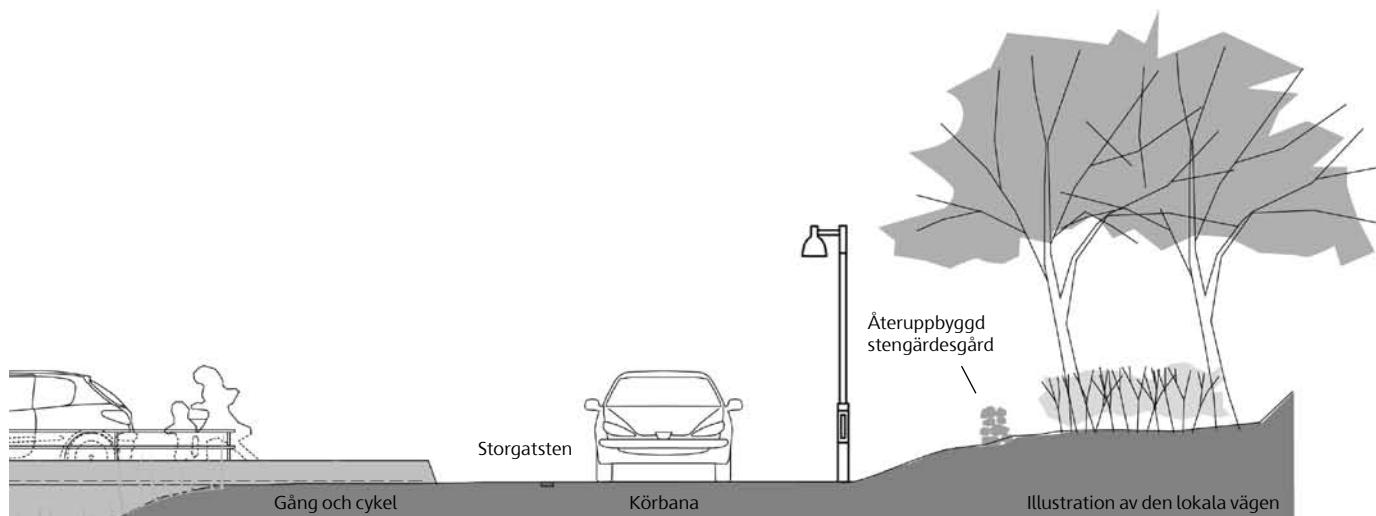

Planillustration

Infrastruktur

Kvalitetsprogram

Vallda

Infrastruktur

Entrén till området sker från ny tillfartsväg som ansluts till Sandövägen, strax efter Vallda Kyrkby. En ny GC-väg anläggs som förbinder området med Toråsskolan. Gator, kvartersgator och andra offentliga rum mellan hus skall utformas med omsorg och erbjuda en intim miljö.

Biltrafik

Den lokala vägen sträcker sig från Sandövägen, vidare in i området och följer på ett respektfullt avstånd stenmuren som angränsar till den befintliga gångvägen som bevaras för att även i framtiden kunna brukas. Karaktären av smal landsväg förmedlar den lantliga stämningen, där frånvaron av tomtutfarer är viktig.

Tillgängligheten säkras genom ett vänstersvängfält på Sandövägen. Vägen görs totalt sex meter bred, varav en och en halv meter är gång och cykelbana. Gång- och cykelbanan skiljs från körbanan med en rad storgatsten eller liknande, vilket gör det möjligt för bilar att använda även den delen av vägen vid möte, samtidigt som den visuellt smalnar av körbanan och begränsar hastigheten.

För att förstärka gränsen mellan gårdstunen åtföljs vägen av ett dike. Från lokalvägen avgår infartsvägar som leder in till varje gårdstun. Bilister kör på villkor som styrs av lekande, cyklande och gående. Beläggning består av ett eller flera karaktärsskapande material med en betydande andel genomsläppligt material.

Gång- och cykeltrafik

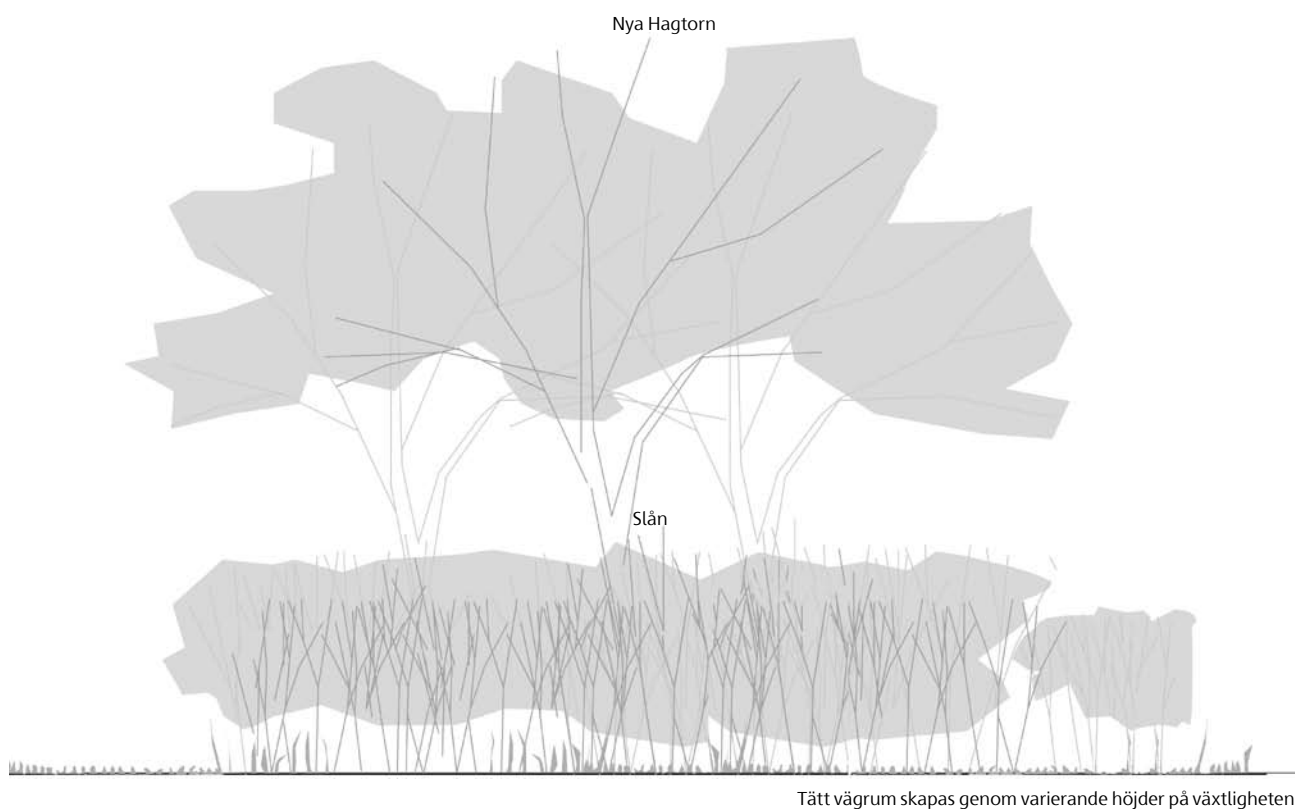
De gångstigar och stråk som uppförs inom området skall kännas naturliga i landskapet varför befintliga gångstigar om möjligt bevaras. Brynet med stigen i norr utgör en tillgång för både nya och gamla Valldabor. Stigen med angränsande vegetation och stenmur lämnas helt orörd, möjligen med någon förbättring av själva stigen. Den lantliga stämningen som speglar villkoren under olika årstider skall vara styrande.

En ny GC väg anläggs som förbinder området med Toråsskolan. Denna går genom ett skogsområde med rik förekomst av lövträd och artrik flora. Vägen kommer att anpassas efter terräng och utformas med respekt till sin omgivning.

Parkering

Parkering för boende och besökare sker intill huset samt vid markerade platser på gårdstunet. Parkeringsmöjligheten placeras så att bilarna i möjligaste mån försvinner från tunen och "göms" mellan husen för att inte störa det lantliga intrycket. Varje hushåll har möjlighet att parkera två bilar på tomten.

Ett fåtal parkeringsplatser finns på tunen och dessa förses med genomsläppligt material och ges en gestaltning som smälter in i tunet t ex gräsarmering.

Exempel på belysning
med nedåtriktat ljus

Entréplatser – till området och de olika bostadsgrupperna

Vallda nås från en entré som annonseras redan vid Sandövägen. En skylt med områdets namn talar om var man är och markerar platsens status som entré till bostadsområden. Skyltens utformning är gemensam för alla Skanska Nya Hems området. Väl uppe i området nås gårdarna via lokalvägen och tydligt markerade gårdsentréer.

Entré till området

Från Sandövägen leds man in till området på en ny anlagd väg, som följer traditionella vägars sökande genom terrängen. Vägen ansluter till den befintliga grusvägen som markerar riktningen in mot det nya bostadsområdet. Västerut avskärmas vägen från den befintliga transformatorstationen med ett tätt slånbuskage. Grusvägen breddas och beläggs med asfalt.

Rakt fram ligger en öppen ängsyta som är tänkt att fungera som en informell bollplan, för dans kring midsommarstången och andra gemensamma aktiviteter. Den avskiljs från vägen med slånbuskar.

Material

Genomgående material för områdets utrustning kan vara varmförzinkat stål, aluminium och granit, som återfinns i befintliga stenmurar.

Växter

Växterna ansluter till det växtmaterial som finns på platsen idag. Hagmarkskaraktären, med frodig grönska längs vägar, murar och diken och däremellan öppna ängar bevaras. De viktigaste inslagen av växter vid den här första entrépunkten kan vara:

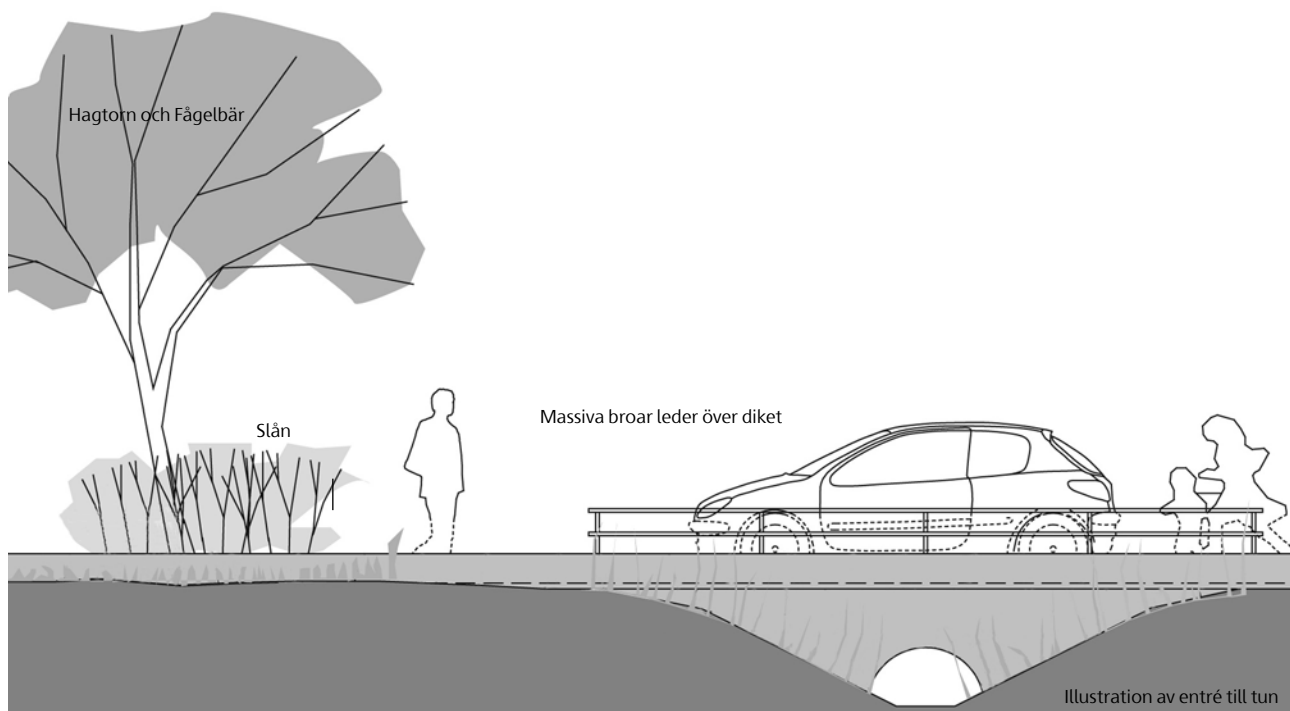
- Befintliga och nyplanterade slånbuskar. De befintliga buskar som kan bevaras kompletteras med nya för att återskapa intrycket av ett smalt vägrum, omgärdat med grönska.
- Nya hagtorn i slånbuskagen. Hagtorn blir tillsammans med slån och solitära rönnar nyckelarter i området.

Belysning

För att undvika för mycket ströljus i omgivningen och behålla känslan av att befinna sig utanför de upplysta stadsrummen föreslås en armatur som ger ett nedåtriktat och bländfritt ljus och belyser rörelsestråken genom området. Utöver det kan exempelvis skyltar belysas, men med hänsyn till områdets lantliga karaktär är det viktigt att området inte överbelyses.

Exempel på utformning av entréer till gårdstunen

Entréer till tunen

Från infartsvägen ansluter entréer till fem tun kring vilka bebyggelsen samlas. På vägen markeras entréerna med en markbeläggning av gatsten eller dylikt. Förändringen i beläggning fungerar också som en hastighetsdämpande åtgärd. Till tunen kommer man på en bro som leder över det långa diket. På så sätt markeras diket som landskapselement och man får en tydlig entré till varje tun.

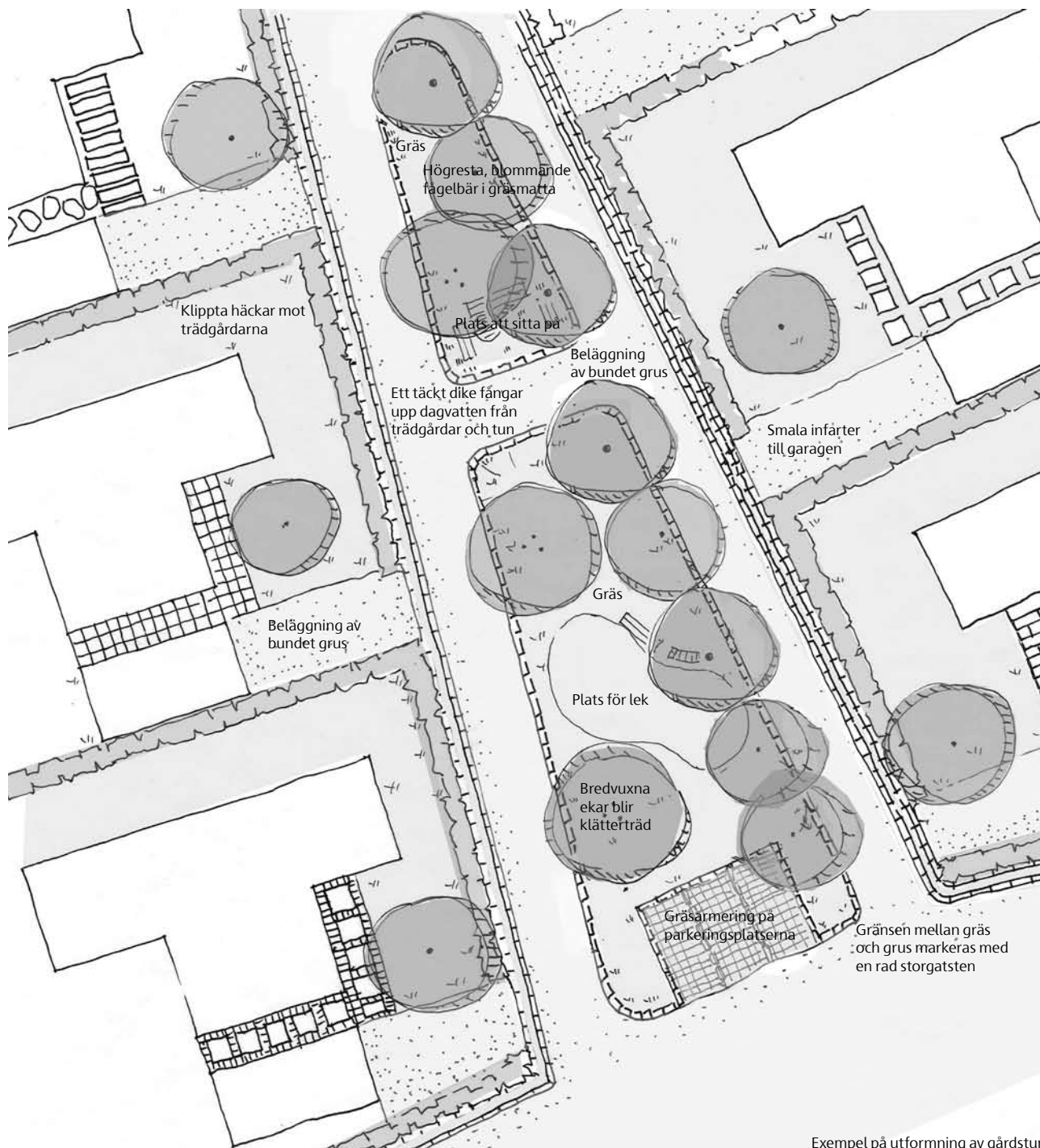
Växter

Även här används det växtmaterial som finns på platsen idag. Hagmarkskaraktären, med frodig grönska längs vägar, murar och diken och däremellan öppna ängar, bevaras. Ytan mellan det långsträckta diket och tomtmarken planteras med t ex slån,

hagtorn och fågelbär, men närmast infarten hålls marken öppen och besås med gräs.

Belysning

Generellt gäller att det är rörelsestråken som belyses för att behålla känslan av att befinna sig på landet. Samma typ av armatur med ett nedåtriktat och bländfritt ljus, som föreslås för infartsvägen, föreslås även här.

Exempel på utformning av gårdstun

Fågelbär

Hagtorn

Exempel på utrustning

Tunens gestaltning

Husen grupperas runt en relativt stor gårdsbildning med naturlig utformning och bildar ett gårdstun. Mellan varje gårdstun går naturstråk in och vilket gör att alla bostäder får direkt kontakt med naturen. Dessa gårdstun utgör det centrala gestaltningstemat i Vallda.

Lokaliseringen av gemensamma husgrupper utgår från att intressanta utblickar och kopplingar till kullarna och naturen i söder kan etableras. Genom att placera husen i begränsade grupper uppstår en överskådlig och trivsam skala på kvarteren.

Tunet blir en informell plats att träffa varandra och samlas på. Entrén till varje gårdstun förstärks då mötet här sker med bebyggelse i 2-plan. I den södra delen av gårdstunen övergår bebyggelsen i 1-planshus.

Gårdarna skall i sin utformning inbjuda till långsam och säker trafikföring, och tydligt inbjuda till att lämna plats åt lek och social samvaro.

Privat/halvprivat och offentlig del finns tydligt gestaltade. Avgränsningen mellan enskilda tomter utgörs av lövhäckar av t ex bukettapel. Framsidan blir halvprivat och angränsar med sina klippta häckar till gårdstunen. Baksidorna blir privata och avgränsas med friväxande häckarna mot naturstråken.

För att höja den privata känslan kan ytterligare avskärmning skapas med hjälp av huskroppen, förråd och carport.

Gårdstunen är varje kvarters offentliga rum. På de boendes villkor utgör den halvprivata zonen mellan huset och gården en

viktig del av kvarterens rumsbildning. Visuellt tillhör förgården gaturummet och därför är utformningen av stort allmänt intresse och gestaltningen bör hållas samman i tunen, se även ”Den egna tomten”.

Rumsbildning och möblering

Gården skall utföras i gräs och enkla körytor som beläggs med grus. Parkeringsplatser kan markeras med en enkel mönsterbrytning, eventuellt i ett annat material. Placeringen av garage eller carport mellan husen gör att bilarna försvinner från gården samtidigt som en tydlig rumslighet skapas då bebyggelsen omsluter gårdsbildningen. Tillgänglighet för sop- och flyttbilar tillgodoses på varje gård. Som möblering av tunen skall bänkar, brevlådor och enklare lekutrustning uppföras.

Belysning och växtlighet

Som belysning av tunen föreslås samma typ av nedåtriktad belysning som för resten av området, placeras längs häckarna för att markera tunets utbredning. På detta sätt skapas trevlig belysning vilket är viktigt för upplevd trygghet samt för att inbjuda till användande av detta gemensamma rum även kvällstid.

Tunet kan domineras av högresta vitblommande fågelbär i de centrala gräsmattorna och klippta häckar av t ex bukettapel längs trädgårdarna. Bredvuxna ekar eller dylikt kompletterar raden med fågelbär.

Naturstråk

Mellan gårdarna finns släpp med bevarad naturmark som blir vackert inramade av tomternas häckar. De omväxlande trånga och sedan mera öppna stråken vindlar mellan de blommande buskage av t ex friväxande bukettapel som utgör gränsen in mot tomterna. Stråken är tänkta att fungera som smitvägar på väg ut

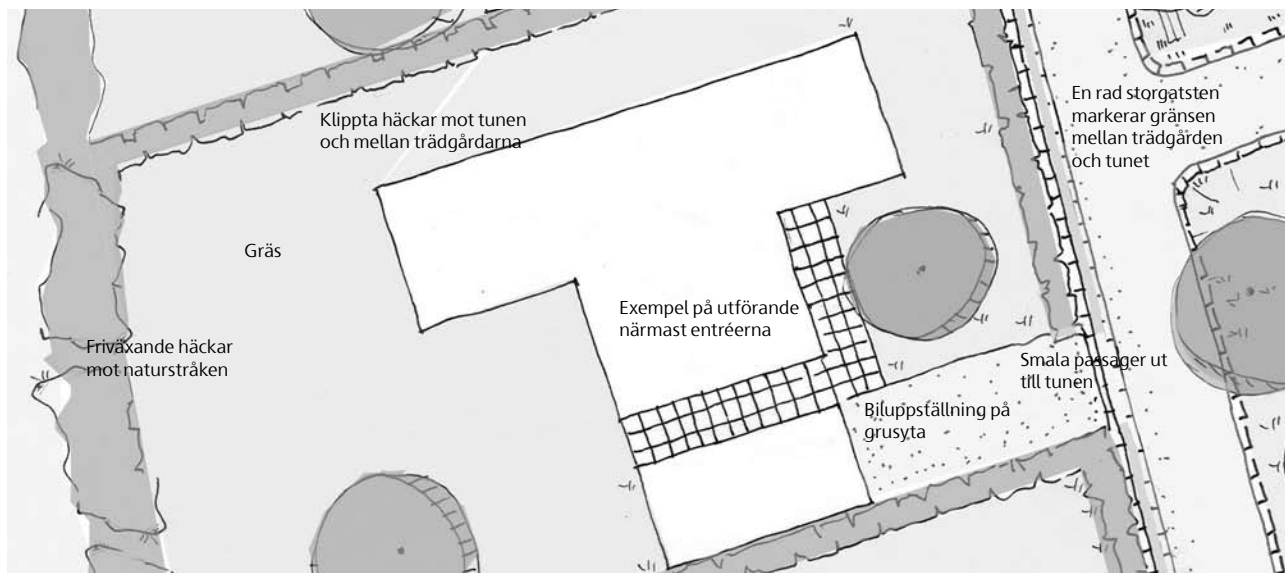
i naturen, med hunden, mer informell lek eller där man kan hitta en avskild plats med filten i famnen och boken under armen. Täta landskapsrum som här och var öppnar sig, eggas fantasin och lockar till att leta sig vidare, eller ta en liten paus.....

Växter

Naturstråken domineras av bredvuxna rönnar och blommande hagtorn eller dylikt och kantas av friväxande doftande häckar av exempelvis bukettapel längs trädgårdarna. Stråken besås med ängsblandning och förvandlas kring midsommar till hav av nickande prästkragar och blåklockor. I ängsmarken klipps

gångar som leder mellan tunen och ut i omgivande marker. Ängsmarken slås ett par gånger om året.

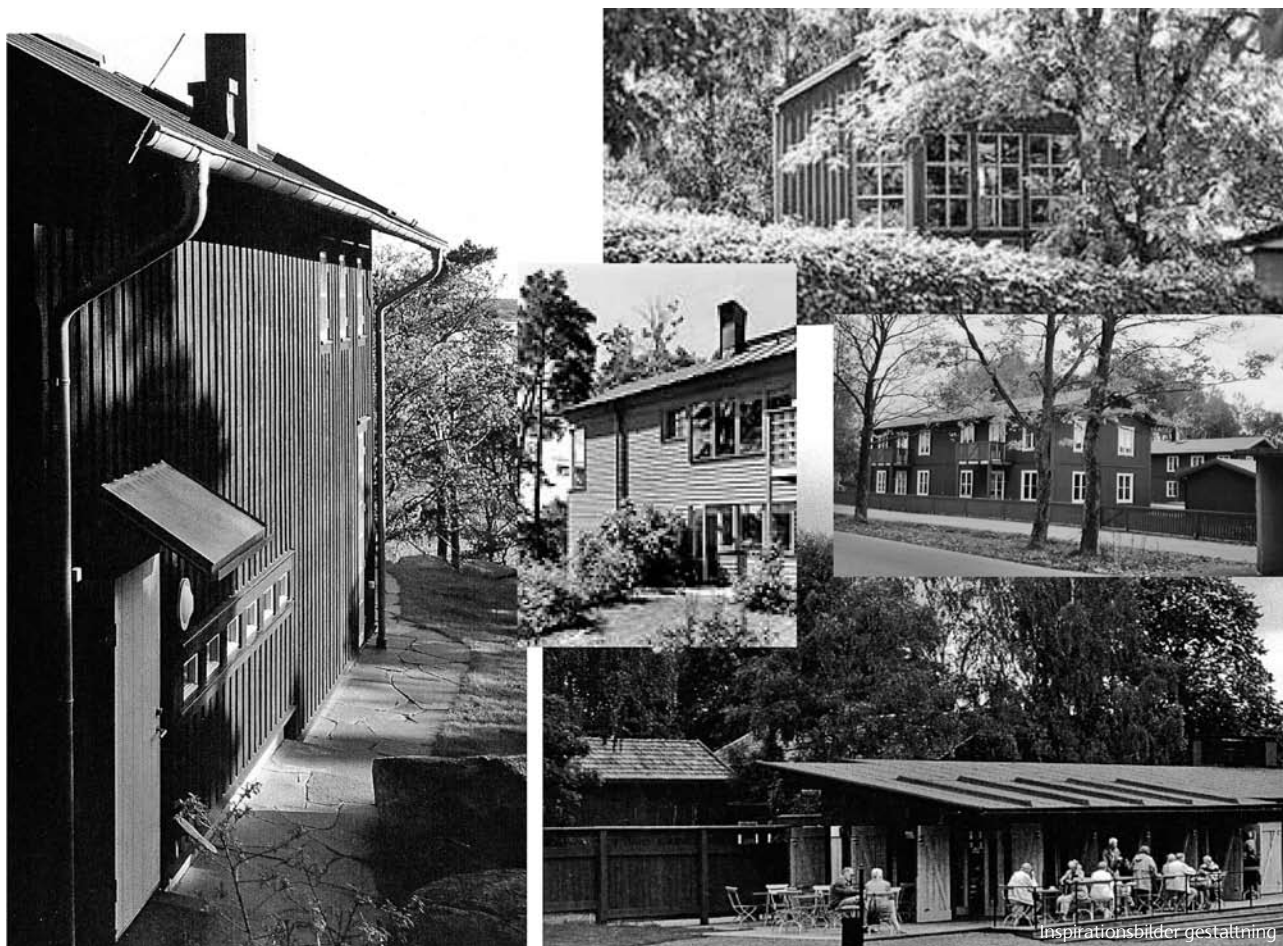
Den egna tomten

Tomterna omgärdas på tre sidor av klippta häckar av t ex vit-blommande bukettapel. Den fjärde sidan ut mot naturstråket planteras med samma buskar men dessa klipps inte utan får växa fritt och bli ca 2 m höga.

Biluppsällningsytan hårdgörs med samma material som på körytan på tunen och kantas av en rad gatsten. Öppningen i häcken görs så smal som möjligt för att bevara rumsligheten som skapas av häckarna, både på tunen och i trädgårdarna. För de tomter som ligger upp mot naturmarken bevaras den

fjärde sidan öppen och avgränsas bara av den stengärdesgård som löper mellan bostadsområdet och naturmarken. På så sätt skapas en känsla av att naturen fortsätter ända in på husknuten.

Belysningen på fasaderna föreslås vara densamma som på tunen, men vägghängd istället för på stolpe.

Husens gestaltning

Husen i Vallda kommer att få ett formspråk som är modernt med en tydlig förankring i det traditionella. Detaljeringen ska vara stringent och modern. Fasaderna skall vara i trä och målade med dova kulörer (jordfärger). Husen skall ha sadeltak för att knyta an till den äldre bebyggelsen i Vallda kulturbyggd.

Varje småhus har en egen uteplats och intill huset finns även plats för parkering i en carport eller ett garage. Husen skall rela-

tera till varandra för att förstärka tunens karaktär. Småhusen kommer att uppföras i en och två plan och flerfamiljshusen kommer att uppföras i tvåplan.

Kungsbacka

SKANSKA

Skanska Nya Hem AB
405 18 Göteborg Besök Kilsgatan 4
Tel 031-771 10 00 Fax 031-15 98 55
www.skanska.se/nyahem